

Η ΕΚΤ εκτιμά ότι η τελική ταχύτητα της μετάβασης από πλευράς χρηματικού θα εξαρτηθεί όχι μόνον από τη συμπεριφορά του κοινού, αλλά και από τις δυνατότητες των διαφόρων εμπλεκομένων μερών και την υφιστάμενη υποδομή. Η οργάνωση της μετάβασης αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών. Επιπλέον, η κατάσταση των επιμέρους κρατών μελών ποικίλλει όσον αφορά πολλά θέματα που σχετίζονται με το νόμισμα σε κυκλοφορία και την υλικοτεχνική υποδομή της προμήθειας μετρητών (π.χ. η αξία των τραπεζογραμμάτων και των νομισμάτων σε κυκλοφορία ως ποσοστό του ΑΕΠ, η έκταση του δικτύου υποκαταστημάτων της αντίστοιχης εθνΚΤ, η πυκνότητα του δικτύου των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών (ΑΤΜ) που διανέμουν μετρητά και η δυνατότητα ταχείας μετατροπής τους ώστε να λειτουργούν σε ευρώ).

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, σεβόμενο επίσης τις τυχόν διαφορετικές πολιτικές προτιμήσεις, το Συμβούλιο της ΕΕ καθιέρωσε ένα μέγιστο χρονικό διάστημα στη διάρκεια του οποίου θα υπάρχει παράλληλη κυκλοφορία του εθνικού νομίσματος και του ευρώ και το οποίο μπορεί να προβλέπεται συντομότερο κατά το εσωτερικό δίκαιο κάθε χώρας, αντί να ορίσει μια ενιαία προσέγγιση. Η μέγιστη περίοδος συγκυκλοφορίας των εθνικών νομισμάτων και του ευρώ ήταν εξάμηνη αλλά όπως είδαμε το Συμβούλιο Ecofin της 8.11.99 σύντηψε την προθεσμία αυτή από δύο εβδομάδες έως δύο μήνες. Η Ελλάδα προτίμησε τους δύο μήνες (1.1 έως 28.2.2002).

Όσον αφορά τον προεφοδιασμό (frontloading, préalimantation) της αγοράς πριν από την 1.1.2002 με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ αποκλείεται από τα άρθρα 10 και 11 του Κανονισμού του Συμβουλίου 974/98. Εν τούτοις, το Δ.Σ. της ΕΚΤ συμμερίστηκε την άποψη ότι ο εκ των προτέρων εφοδιασμός σε πιστωτικά ιδρύματα, εταιρίες χρηματοπιστολών, λιανοπωλητές και εταιρίες κατασκευής αυτόματων πωλητών θα μπορούσε να θεωρηθεί νομικά βιώσιμος εάν μπορούσαν να εφαρμοσθούν συμβατικές ή εκ του νόμου ρυθμίσεις σε κάθε εθνικό νομικό σύστημα ώστε να διασφαλισθεί ότι τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ δεν θα τεθούν σε κυκλοφορία πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002. Όσον αφορά τους πολίτες: α) Ο προεφοδιασμός με τραπεζογραμμάτια ευρώ απαγορεύεται. β) Εξαιρετικά μπορεί να επιτραπεί το δεύτερο 15νθήμερο του Δεκεμβρίου 2001 μέσα σε κασετίνες που θα περιλαμβάνουν μόνο κέρματα ευρώ ώστε να διευκολυνθούν ορισμένες ομάδες - στόχοι για την αναγνώριση.

Ο προεφοδιασμός με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ αναμένεται να αρχίσει την 1.9.2001. Οι κεντρικές τράπεζες θα εφοδιάσουν πρώτα τα υποκαταστήματα αυτών. Στη συνέχεια θα εφοδιαστούν τα πιστωτικά ιδρύματα. Το δεύτερο 15νθήμερο του Δεκεμβρίου 2001 δεν αποκλείεται να εφοδιασθούν ορισμένοι λιανοπωλητές με κέρματα ευρώ ώστε να μπορούν από 1.1.2002 να δίνουν ρέστα σε ευρώ. Η ΕΚΤ υποστήριξε ότι οι εθνΚΤ δεν έπρεπε να χρεώνουν τα πιστωτικά ιδρύματα με τόκους για όσα τραπεζογραμμάτια και κέρματά τους έχουν παραδώσει πριν από την 1.1.2002. Σε περίπτωση χρέωσης έπρεπε να υπάρξει ένα κοινό τιμολόγιο ώστε να μη προκληθεί στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Στις **3 Αυγούστου 2000**, η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό της Συμβούλιο συμφώνησε για τις γενικές αρχές του πλαισίου της μετάβασης στο ενιαίο τραπεζογραμμάτιο (**2002 cash changeover**). Το Δ.Σ. εκτιμά το βασικό ρόλο των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΙ) για μια ομαλή μετάβαση και αποφασίζει για τον ακόλουθο χειρισμό των σχετικών ζητημάτων:

α) Χρέωση μετρητών

Ο προεφοδιασμός με μετρητά των ΠΙ θα χρεώνεται λαμβανομένων υπόψη των ημερομηνιών προσωρινού διακανονισμού της πρώτης, τέταρτης και πέμπτης πράξης κύριας αναχρηματοδότησης του 2002. Το ένα τρίτο του προεφοδιασμού σε ευρώ θα χρεωθεί την 2.1.2002, 23.1.2002 και 30.1.2002.

β) Κάλυψη κινδύνων

Ο προεφοδιασμός των ΠΙ θα πραγματοποιηθεί μέχρι την 31.12.2001 χωρίς την καταβολή εγγύησης (collateral) στη βάση ότι η κυριότητα των μετρητών σε ευρώ, που δεν έχει αποκτήσει ακόμα νόμιμη ισχύ, παραμένει στις κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος. Εγγυοδοτικά στοιχεία από τα ΠΙ προς τις εθνΚΤ θα απαιτηθούν μέχρι το τέλος της τελευταίας εργάσιμης ημέρας του έτους 2001 για τα προεφοδιασθέντα ποσά που παραδόθηκαν μέχρι τις 31.12.2001 και τα οποία δεν έχουν ακόμα χρεωθεί. Τα ΠΙ καλύπτουν τους κινδύνους καταστροφής, κλοπής, ληστείας καθώς και τον κίνδυνο πρόωρης χρήσης από το κοινό.

Προεφοδιασμός και υπο- προεφοδιασμός

Η 1 Σεπτεμβρίου 2001 είναι η πρώτη ημέρα έναρξης του προεφοδιασμού των ΠΙ και του υπο - προεφοδιασμού των λιανοπωλητών, της βιομηχανίας αυτόματης πώλησης (vending machine industry) και των εταιριών χρηματοπιστολών. Ο υπο - προεφοδιασμός θα πραγματοποιηθεί από τα ΠΙ έναντι παροχής εγγυοδοτικών στοιχείων στις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2000, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τον τρόπο προεφοδιασμού για τις χώρες εκτός ζώνης του ευρώ. Συγκεκριμένα: α) πιστωτικά ιδρύματα που είναι αντισυμβαλλόμενοι στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος δύναται να διανείμουν τραπεζογραμμάτια ευρώ, που έχουν αποκτήσει με τη διαδικασία του προεφοδιασμού, στα υποκαταστήματά τους ή στο κεντρικό τους κατάστημα που εδρεύουν εκτός της ζώνης του ευρώ β) πιστωτικά ιδρύματα με την κύρια έδρα της δραστηριότητάς των στη ζώνη του ευρώ δύναται να εφοδιάσουν με τραπεζογραμμάτια ευρώ θυγατρικές τους εταιρίες που είναι επίσης πιστωτικά ιδρύματα και εδρεύουν εκτός της ζώνης του ευρώ ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα που δεν είναι εγγεγραμμένα ούτε έχουν την έδρα τους στη ζώνη του ευρώ γ) υποκαταστήματα, κεντρικά γραφεία και θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν εκτός της ζώνης του ευρώ τα οποία απέκτησαν τραπεζογραμμάτια ευρώ με προεφοδιασμό ή

υπο-προεφοδιασμό δεν μπορούν να υπο-προεφοδιάσουν οποιοδήποτε ίδρυμα ή τρίτο πρόσωπο.

Στις 15/3/2001 το ΔΣ της ΕΚΤ αποφάσισε να συστήσει μία Συντονιστική Επιτροπή Μετάβασης στο τραπεζογραμμάτιο και το κέρμα ευρώ (Cash Changeover Co-ordination Committee) που περιλαμβάνει εκπροσώπους της ΕΚΤ και των 12 κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ. Θα λειτουργήσει μέχρι τις 28/2/2002 και θα επιβλέπει τη μετάβαση στο νέο νόμισμα.